

Právní rámec a některé související důsledky a možnosti implementace Pomocného analytického přehledu

Pro implementaci Pomocného analytického přehledu (PAP) a související činnosti je zejména rozhodující znění zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhlášky č. 410/2009 Sb. a vyhlášky č. 383/2009 Sb., vždy ve znění pozdějších předpisů.

I. Obecná část

- **není uložena povinnost**, aby dotčené účetní jednotky musely účtový rozvrh upravit tak, že předmětné syntetické účty rozčlení na **analytické účty** pro zajištění těchto nových povinností;
- zjišťování údajů pro PAP může účetní jednotka zajistit i **jiným způsobem**;
- vždy však by měla účetní jednotka **zajistit, aby dílčí údaje pro PAP ve svém souhrnu odpovídaly celkové výši příslušného syntetického účtu**, který je podle stanovených pravidel členěn, a to především na základě příslušného vnitřního předpisu účetní jednotky;
- v případě, že zjišťování údajů pro PAP je řešeno jiným způsobem než je členění syntetických účtů na analytické účty (tzn. že neúčtuje na těchto analytických účtech), **mohou účetní jednotky zajistit požadované členění i „dávkovým způsobem“**, tzn. nikoliv průběžně jako při účtování na analytických účtech. Podmínkou je však, aby účetní jednotka zajistila **nejpozději do doby předávání PAP do CSÚIS potřebné informace**, a to podle stanoveného členění;
- není vyloučena možnost, aby **část údajů pro PAP zajišťovala účetní jednotka na základě členění syntetických účtů na analytické účty a část jiným způsobem**. Není také vyloučeno, aby i **v průběhu účetního období upravila** účetní jednotka **účtový rozvrh** s ohledem na své možnosti a požadavky v této oblasti;
- odpovědnost za správnost a úplnost údajů v PAP nese účetní jednotka. Proto i za způsob zajištění, že dílčí údaje pro PAP ve svém souhrnu odpovídají celkové výši příslušného syntetického účtu, který je podle stanovených pravidel členěn, nese odpovědnost účetní jednotka. Proto **je také na odpovědnosti účetní jednotky, zda pro plnění těchto povinností využije příslušné software (resp. jejich úprav pro tyto potřeby) nebo je zajistí jiným způsobem**;
- protože právní **předpisy v oblasti účetnictví neřeší náležitosti „různých evidencí“**, které si účetní jednotka vede pro určité potřeby (např. majetkové karty, seznamy smluv, apod.), **nelze ani novelami předmětných předpisů tuto oblast speciálně upravit pro potřeby PAP**. Je však nutné posoudit požadavky zákona o účetnictví na účetní záznamy, zejména ustanovení § 33a z hlediska průkaznosti;
- **právní předpisy v oblasti účetnictví neřeší, jakým způsobem jsou provázány v rámci určitých software (EKIS) „účetní moduly“ s ostatními moduly (hmotný majetek, pohledávky, apod.)**, proto je

pouze na účetní jednotce a dodavateli software, jakým způsobem budou řešeny nové požadavky týkající se zjišťování údajů pro PAP a jejich předávání do CSÚIS;

- pravděpodobně by bylo vhodné, aby úpravy software zohlednily výše uvedené skutečnosti včetně specifik těchto software, specifik účetních jednotek a skutečností očekávaných k 1. 1. 2012, případně i k dalším obdobím.

II. Shrnutí možností pro zajištění požadavků pro členění pro potřeby PAP

V souladu s možnostmi a rozhodnutími účetních jednotek lze realizovat předmětné povinnosti týkající se PAP zejména těmito způsoby:

- a) V rámci účtového rozvrhu budou pro potřeby PAP členěny **syntetické účty na analytické účty, podle stanovených potřeb;**
- b) **Syntetické účty nebudou členěny na analytické účty,**
  - členění syntetických účtů pro potřeby PAP lze chápat jako členění **podle stanoveného číselníku**. V souladu s obsahovým vymezením jednotlivých položek tohoto číselníku jsou přiřazovány určité kódy. Na základě těchto kódů je následně sestavován PAP podle stanovených pravidel, nebo
  - **součástí účetních dokladů budou i „kódy“, které budou využity pro potřeby PAP,** nebo
  - **„kódy“ pro členění PAP budou uvedeny v jiných modulech v rámci EKIS (které se netýkají účetních dokladů) nebo budou tyto „kódy“ uvedeny v určitých dokumentech, které nejsou zpracovány v EKIS.** Tyto kódy však budou přiřazovány již při prvotním zpracování příslušných dokumentů v rámci EKIS nebo i mimo EKIS, nebo
  - **přiřazování „kódů“ pro potřeby PAP bude realizováno následně po prvotním zpracování příslušných dokumentů;**
- c) V případě postupu podle bodu b) je však nutné **zajistit, aby členění pro potřeby PAP, včetně kontroly návaznosti na stavy syntetických účtů, bylo zajištěno do konce doby předávání údajů PAP do CSÚIS;**
- d) **Při návrhu řešení stanovených povinností týkajících se PAP mohou účetní jednotky využít výše uvedené alternativy nebo jejich kombinace.**

III. Účetní doklady

1) V případě, že zajištění nových povinností ohledně PAP bude realizováno na základě členění syntetických účtů na analytické účty, potom:

- musí být naplněny požadavky na účetní doklady při účtování na analytických účtech, tzn. včetně podpisových záznamů. Tzn., že podpisový záznam týkající se „členění pro potřeby PAP“, se stává povinnou náležitostí účetních dokladů, protože se jedná o zápisy v knihách analytických účtů (viz. § 11 ZÚ);
- potom v souladu s ust. § 12 odst. 2 ZÚ musí být prováděny účetní zápisy (v knihách analytických účtů) průběžně v účetním období po vyhotovení účetního dokladu;
- veškeré „podklady“ pro vznik účetních dokladů a účtování v knize analytických účtů se stávají účetními záznamy, včetně všech požadavků, které jsou kladeny na účetní záznamy zejména na jejich průkaznost, neměnnost a trvalost.

2) V případě, že zajištění nových povinností ohledně PAP nebude realizováno na základě členění syntetických účtů na analytické účty, potom:

- v souladu se ZÚ, resp. ust. § 35 odst. 7, není vyloučeno, aby na účetních dokladech byly uváděny další skutečnosti (kódy, které účetní jednotka využije pro naplnění povinností týkajících se členění pro potřeby PAP). Již v současné době bývají účetní doklady doplňovány identifikacemi (kódy), které se týkají v některých případech rozpočtové skladby;
- správnost členění syntetických účtů pro potřeby PAP by měla účetní jednotka zajistit. Nebude se ale jednat o podpisový záznam, který vyplývá z povinností týkajících se účetního dokladu. Nelze ale vyloučit, že i tento podpisový záznam bude součástí účetního dokladu nebo bude uveden na jiném dokumentu. Odpovědnost za správnost tohoto členění má účetní jednotka.

IV. Vnitřní přepisy

1) V případě, že zajištění nových povinností ohledně PAP bude realizováno na základě členění syntetických účtů na analytické účty, potom:

- účetní jednotka stanoví na základě vnitřního předpisu účtový rozvrh, který zohlední toto členění syntetických účtů. Počet analytických účtů k syntetickému účtu není omezen. Také není omezeno, aby struktura existujících analytických účtů byla upravena tak, aby zohledňovala požadavky PAP nebo byly syntetické účty nově členěny na analytické účty podle těchto potřeb;

- vnitřním předpisem musí účetní jednotka zajistit součinnost příslušných vnitřních útvarů nebo příslušných pracovníků pro vznik účetního dokladu, který se týká nových povinností ohledně PAP jako v případě vzniku jiných účetních dokladů;
- vnitřním předpisem by měla účetní jednotka stanovit připojování podpisového záznamu k účetnímu záznamu, který bude podkladem pro vznik účetního dokladu, který se týká členění pro potřeby PAP. Tato osoba může být rozdílná od osob, které musí připojovat podpisový záznam k účetnímu dokladu;
- upřesnit náležitosti dokumentů (jiných evidencí například majetkové karty, soupisy smluv) v souladu s potřebami členění pro PAP.
- zajištění, aby bez ohledu na způsob využití jednotlivých dokumentů byla zajištěna před zpracováním PAP kontrola, že dílčí údaje pro PAP ve svém souhrnu odpovídají celkové výši příslušného syntetického účtu,

2) V případě, že zajištění nových povinností ohledně PAP nebude realizováno na základě členění syntetických účtů na analytické účty, potom:

- v rámci vnitřního předpisu je nutné vytvořit novou strukturu, která zajistí:

Časový a věcný harmonogram, který zohlední problematiky:

- vzniku – zda nebo jakým způsobem je při převzetí vnějšího příslušného dokumentu nebo při vzniku nového souvisejícího dokumentu přidělován příslušný kód pro potřeby PAP,
- využití číselníku – jakým způsobem je využit číselník pro členění pro potřeby PAP a kdo je správcem tohoto číselníku,
- podpis – kdo ověřuje správnost členění na příslušném dokumentu a za jakých podmínek,
- předávání – kdo v rámci účetní jednotky předává dokument, který obsahuje kód pro členění pro potřeby PAP a komu příslušné dokumenty předává. S ohledem na efektivní realizaci součinnosti příslušných vnitřních útvarů nebo osob a zajištění kontrolních činností, je vhodné zajistit provázanost mezi jednotlivými příslušnými dokumenty, např. prostřednictvím určitého identifikátoru,
- kontrola součtu – zajištění, aby bez ohledu na způsob využití jednotlivých dokumentů byla zajištěna před zpracováním PAP kontrola, že dílčí údaje pro PAP ve svém souhrnu odpovídají celkové výši příslušného syntetického účtu,
- zpracování – kdo zpracovává příslušné dokumenty tak, aby na základě požadovaného členění vznikl PAP.

V. Závěr

- a) **účetní jednotka musí zvážit své možnosti a potřeby** při zadání požadavku na úpravy software;
- b) **při vytváření podmínek pro zajištění** prvního přenosu PAP do CSÚIS **si mohou účetní jednotky zvolit způsob**, který odpovídá jejich možnostem. **Také mohou požadovat po dodavateli software takové úpravy, které zohlední potřeby i pro další období roku 2012**, resp. které se mohou potenciálně týkat následujících účetních období (například s ohledem na potřeby konsolidace);
- c) **vnitřními předpisy musí zajistit funkcionalitu při plnění** těchto nových povinností;
- d) vzhledem k charakteru požadovaného členění **je nutná součinnost útvarů nebo osob, které prvotně přijímají a zpracovávají dokumenty** na základě kterých lze požadované členění realizovat;
- e) **účetní jednotka musí zajistit** kontrolní mechanismy, a to jak v rámci EKIS nebo mimo IS (bez ohledu na způsob využití jednotlivých dokumentů), **aby se před zpracováním PAP uskutečnila kontrola, že dílčí údaje pro PAP ve svém souhrnu odpovídají celkové výši příslušného syntetického účtu.**